



## Z Á P I S

### Jednání Monitorovacího výboru pro činnost ASZ

**Datum konání:** 8. srpna 2024 11:00 – 13:00

**Místo konání:** Zasedací místnost Rytířská 31, Praha 1

**Přítomni:** Tišer David, Miko Michal, Daniel Jiří, Petroková Helena, Škarka Daniel, Štern Pavel, Zeman Marek, Horský Dalibor, Patawa Jan, Barbořík Michal, Lakatoš Enrico, Pati Viktor, Dancso Marian, Bartů Lumír, Hančín Peter, Gronzíková Drbohlavová Alena, Ščuka Petr, Kandrác Ivan, Chládek Martin, Nepšínská Olga

**Agentura pro sociální začleňování:** Šimáček Martin, Vepřková Radka

**Úřad vlády ČR:** Fuková Lucie, Bursíková Jacques Kateřina, Satrapová Iva, Seidlová Martina, Kociánová Anna, Svobodová Iva

Jednání Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování (dále „ASZ“) řídila jeho tajemnice Iva Satrapová.

Jednání se konalo hybridní formou.

#### Program:

##### **Přivítání a úvodní slovo**

- 1. Analýza krajů a míst, ve kterých Agentura pro sociální začleňování působí**
- 2. Nastavení efektivní komunikace a spolupráce v oblasti bezpečnosti v regionech**
- 3. Různé a závěr**

#### **Přivítání**

Iva Satrapová, tajemnice Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování (dále jen „Výbor“), zahájila jednání Výboru a přivítala všechny zúčastněné.

#### **Úvodní slovo vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny Lucie Fukové**

Paní Fuková poděkovala všem přítomným hostům za účast a komunikovala své požadavky směrem k Agentuře pro sociální začleňování.

#### **1. Představení aktuální činnosti Agentury pro sociální začleňování**

Iva Satrapová ve stručnosti zopakovala požadavky občanských členů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Členové si přáli obdržet bližší informace k těmto tématům:

- ✓ kolik Romů bylo dosud podpořeno a kolik Romů ASZ předpokládá podpořit,
- ✓ metodika vykazování osob ohrožených sociálním vyloučením (fondy z priority 2.3 a 2.4, kde je jasný indikátor „Rom“),
- ✓ analýza ze všech míst a krajů, kde ASZ pracuje a působí.



Iva Satrapová předala slovo panu Martinovi Šimáčkovi, řediteli Odboru sociálního začleňování, který připravil prezentaci se souhrnným přehledem.

Před samotnou prezentací upozornil, že ve středu 21. srpna 2024 bude vláda ČR na svém zasedání projednávat „návrh institucionálního ukotvení“ ASZ. Práce ASZ je dlouhodobě financována ze strukturálních fondů, vláda bude projednávat možnost financování ze státního rozpočtu. Finance jsou však velmi omezené, což je nepříznivá situace, která by mohla vyústit až v zánik ASZ.

### Nejdůležitější body z prezentace:

- ✓ Klíčovým systémem práce ASZ je „Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení“ (KPSV).
- ✓ Ten je realizován zejména prostřednictvím OP: Zaměstnanost plus 2021–2027 (OPZ+), Jan Amos Komenský 2021–2027 (OP JAK), Integrovaný regionální operační program pro období 2021–2027 (IROP 2021–2027).
- ✓ Sledovat výsledky a formulovat výstupy lze nejlépe právě skrze projekty.
- ✓ ASZ v rámci monitoringu sleduje a vyhodnocuje dopady projektů u jednotlivých výzev.

Projekt OPZ+ „Rozvoj systémů pro sociální začleňování (RSSZ)“:

Projekt je v souladu s Metodikou KPSV 2021+.

Hlavním cílem projektu je prostřednictvím poskytování multioborové podpory dosáhnout pozitivního posunu (předem stanovených výsledků spolupráce) při eliminaci či zmírňování dopadů a rozsahu sociálního vyloučení.

Projekt „Koordinace politik desegregace v bydlení“:

ASZ chce v dotčených územích působit strukturálně.

Projekt „Obec pro všechny“:

Projekt rozvoje komunitní práce v daném území.

Jedním z nástrojů je krizová komunikace – PR pohotovost (téma propojeno s bodem č. 2).

### **Diskuze k bodu č. 1**

Vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny Mgr. Lucie Fuková zdůrazňuje:

- sociální začleňování se netýká jen Romů,
- nutnost identifikovat, kolik Romů je podpořeno z projektů,
- potřebu vyjasnit slovní spojení „počet podpořených komunit“, zda se jedná jen o Romy či nikoliv.

Pokud se toto nyní nedá identifikovat, je nutné najít metodu, jakou to lze dokázat.

Lze výše zmíněné identifikovat v rámci OPZ?

Reaguje p. *Martin Šimáček* (ASZ):

ASZ pracuje v lokalitách, kde se vyskytují Romové, i v územích, kde se sociální vyloučení koncentruje.



Plán sociálního začleňování – analýza zohledňuje koncentraci Romů, v analytické části to lze dohledat. Plán sociálního začleňování na analýzu reaguje.

Reaguje p. *Michal Miko* (občanský člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny):

Upozorňuje na stěžejní rok 2025. V příštím kalendářním roce se musí revidovat, kolik Romů bylo v rámci Výzvy OPZ podpořeno, Evropskou komisí bude tento fakt zajímat.

Domnívá se, že bylo vyčerpáno dost peněz a progres bohužel není vidět, v ČR dochází ke stagnaci růstu.

Reaguje paní *Helena Petroková* (ředitelka Odboru realizace programů ESF – sociální začleňování MPSV):

Doplňuje informace ohledně vykazování v programech ESF (sociální začleňování) – sleduje se indikátor podpořených Romů. Organizace a příjemci dotace mají povinnost tento indikátor sledovat a naplňovat.

Upozorňuje na důležitý fakt ve vykazování, kdy účastník zaškrťává, zda se cítí být Romem či nikoliv. Jedná se o zcela soukromou věc.

Také poukazuje na skutečnost, že je na příjemci, jakým způsobem vykáže naplňování. Někdo vykazuje průběžně, někdo až ke konci projektu (tedy na konci roku 2025). Nyní se proto ještě zcela neukazuje, jak se indikátor naplňuje nebo nenaplňuje.

Zmiňuje, že dne 5. září 2024 se v budově Úřadu vlády ČR (Rytířská 31, Praha 1) koná jednání ke sběru etnických dat, neboť z dosavadní komunikace s ministerstvy vyplynulo, že jednou z překážek při plnění opatření Strategie romské integrace 2021–2030 je nejasnost právních a metodologických aspektů sběru etnických dat.

Reaguje p. *David Tišer* (občanský člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny):

Děkuje p. Šimáčkovi a ASZ za vykonanou práci, kterou nezpochybňuje. Taktéž děkuje paní Petrokové za podrobnější informace a vyjasnění.

Důrazně doporučuje, aby bylo používáno spojení „romská národnost“ namísto „romské etnicity.“

Upozorňuje, že v lokalitách, kde je většina Romů, je mezi asistenty prevence kriminality (dále APK) Romů málo. Nelze zaměňovat výsledky projektů a výsledky práce přímo s městy a obcemi.

Ptá se, zda existují data, kolik sociálně vyloučených lokalit (dále „SVL“) se zrušilo tam, kde ASZ působí? Zmiňuje např. Plzeň, která sice oficiálně nemá SVL, jsou tam ale ubytovny a ty pravděpodobně znaky SVL naplňují, tudíž s obyvateli takových ubytoven má být pracováno.

Dotazuje se na romské organizace, které byly zmíněny p. ředitelem, že s nimi ASZ spolupracuje. O kterých je tedy přesně hovořeno?

Reaguje p. *Marian Dancso* (místopředseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny):

Doplňuje p. Tišera a p. Mika ohledně lokalit v Ústeckém kraji, kde mezi APK není dostatek Romů, kteří by přitom v terénu měli větší efektivitu v rámci působení APK.



Poukazuje na fakt, že vhodné osoby na pozice APK – Romové k dispozici jsou, stávající APK bohužel s Romy příliš nekomunikují.

Reaguje p. *Michal Barbořík* (ředitel Odboru prevence kriminality MV ČR):

Z pohledu metodického je vhodné, aby jako APK byly zaměstnány osoby z dané lokality. APK placení z dotace MV ČR jsou zaměstnanci obcí. Ne všichni APK jsou však podporováni z dotací Ministerstva vnitra pro obce. Tyto APK proto MV ČR nemůže vést a vstupovat do procesu jejich zaměstnávání.

Spatřuje několik problémů, mezi které patří kvalita uchazečů a skutečnost, že zaměstnavatelem je obec, která si klade nějaké konkrétní podmínky.

Dále hovoří o zpětné vazbě na APK podporované Úřadem práce ČR. Město je platí z vlastních prostředků.

Nutně neplatí pravidlo, že APK mají být pouze Romové. Hlídky jsou často smíšené (např. s ukrajinským APK) a jejich práce je o to víc efektivní. Má to výhody – taková dvojice má vliv na celou komunitu i majoritu.

Potvrzuje skutečnost o nedostatku financí, se kterým se potýká i Ministerstvo vnitra ČR.

Reaguje p. *Martin Chládek* (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR):

V prezentaci na slidu č. 3 je uvedena možnost financování z projektů.

Reaguje p. *Martin Šimáček* (ASZ):

Co se týká APK ve městě Litvínov, je pravdou, že situace není zcela v pořádku. Existence zpracované zprávy na Sadovou.

Upozorňuje, že „škrtnuté lokality“ nelze čárkovat a je třeba je strukturálně měnit.

Na indexu sociálního začleňování od roku 2021 je evidentní propad.

Reaguje p. *Pavel Štern* (člen Monitorovacího výboru, odborná veřejnost):

V kontextu nejasného systémového financování ASZ do budoucna upozorňuje na fakt, že situace připomíná dobu již minulou, současný stav může vyústit mj. v kritiku České republiky ze strany mezinárodních institucí. Zánik ASZ by byl vážným krokem zpět na cestě v integraci příslušníků romské menšiny.

Reaguje paní *Lucie Fuková*:

Pro zisk dat je klíčové, aby byla k dispozici indikátorová soustava, kolik bylo podpořeno Romů.

Dotazuje se na zdrojová data ASZ, zda bylo vycházeno z analýz.

Také se dotazuje, jaká je role Romů v ASZ, snaží se ASZ o participaci Romů na projektech? Doporučuje realizátorům, aby zaměstnávali Romy na různých pozicích?



Zdůrazňuje nutnost participace Romů na věcech, kterých se jich týkají. Romové mají být součástí toho, co se v projektech realizuje.

Poukazuje na skutečnost, která ji znepokojuje, a to, že materiál, který bude dne 21. srpna 2024 na vládě předložen, nebyl projednán.

Opakuje ochotu spolupracovat na odstraňování „individuální nekomunikace“.

Reaguje *p. Jiří Daniel* (člen RVZRM a kandidát na předsedu Monitorovacího výboru):

Potvrzuje, že předávání informací nefunguje zcela bez obtíží. ASZ jako taková bezesporu funguje dobře, předávání informací ale není dostačující.

Zdůrazňuje aktivitu Romů, navrhuje proškolení vybrané lidi na pozice APK. Je nutné oslovit vedoucí lokalit a nabízet jim pomoc.

## 2. Nastavení efektivní komunikace a spolupráce v oblasti bezpečnosti v regionech

Vládní zmocněnkyně paní Fuková nastínila přítomným současnou situaci ohledně neefektivní komunikace v oblasti bezpečnosti v regionech, kterou považuje za palčivé téma nutné k řešení.

Navrhuje vytvořit užší skupinu ve složení p. Barbořík, p. Patawa, p. Šimáček, paní Fuková za účelem aktivnějšího řešení této věci.

Na základě zpětné vazby od obcí vyslovuje domněnku, že někteří lidé v ASZ škodí její dobré pověsti.

Reaguje *p. David Tišer*:

Je nutné definovat, co jsou krizové situace. Každou hádku na koupališti mezi Romy a někým z majority nepovažuje za krizovou situaci.

Reaguje *paní Fuková*:

Jsou situace, do kterých je vládní zmocněnkyně vtahována. Považuje za vhodné vytvořit příklad modelové situace, kam je možno se obrátit, kdo má být „prvokontakt“, aby nedocházelo k duplicitnímu řešení. Pozice krajských koordinátorů pro romské záležitosti je dána ze zákona, zatímco pozice lokálních konzultantů ASZ je zakotvena pouze smlouvou s obcí. „Prvokontakt“ je důležitý k rozpořádání procesu komunikace a spolupráce.

Přeje si koordinovat mediální výstupy, je potřeba koordinovat agendu s paní Annou Kociánovou z kanceláře vládní zmocněnkyně a vystupovat citlivě s ohledem na řešenou záležitost. Mediální výstupy mohou být spouštěče nespokojenosti majority a následkem je eskalace napětí.

Reaguje *p. Jan Patawa* (vedoucí oddělení strategické komunikace KRIT MV ČR):

Přesné vysvětlení toho, co je krizové situace, prozatím nebylo definováno.



KRIT MV nabízí realizaci workshopu pro členy Rady vlády pro záležitosti romské menšiny na téma Akutní komunikace – komunikační systém mimořádných událostí a krizových situací romské menšiny. Nabídka bude zaslaná paní tajemnici Satrapové.

Reaguje p. *Martin Šimáček*:

Podporuje nabídku pro členy Rady vlády pro záležitosti romské záležitosti a členy Monitorovacího výboru absolvovat workshop organizovaný Ministerstvem vnitra.

Souhlasí s názorem, že je nutno kodifikovat spolupráci. Zápisy jsou běžnou a standardní praxí, bylo by vhodné potvrdit si standardní postup práce.

Popisuje časový sled událostí ohledně dění ve Šternberku (nárůst násilí ze strany mladistvých) a jednotlivé kroky, které byly učiněny při řešení situace.

Reaguje p. *Lucie Fuková*:

Ve Šternberku šlo o situaci, kde primárním problémem nebylo etnické pozadí, ale obecně sociální problémy a cílem bylo větší zapojení příslušných orgánů z oblastí sociální práce a školství.

Zdůrazňuje, že u řešení krizových situací je nutné vždy v první řadě informovat koordinátora pro romské záležitosti daného kraje.

Vznikne schéma pro postup řešení krizových situací.

Reaguje p. *David Tišer*:

Zdůrazňuje, že pokud v případě nárůstu napětí nebo konfliktu dochází k intervencím, je potřeba intervenovat nejen u Romů, ale i občanů majority, nemělo by jít o paternalistický systém dozoru nad chováním jenom Romů.

Reaguje paní *Martina Seidlová* (metodička krajských koordinátorů pro romské záležitosti):

Souhlasí s p. Tišerem, při vzniku obdobných krizí je snaha prosadit řešení formu interkulturní komunikace. Krajské koordinátory mají fungovat i pro majoritu, jako prostředník komunikace nebo šířitel osvěty a informací. Školení KRIT MV ČR již koordinátory absolvovali.

Reaguje p. *Michal Miko*:

Zcela souhlasí s p. Tišerem, že je třeba jednat s oběma stranami.

Selektivní vyjednávání nepřináší výsledky, hromadná jednání v součinnosti ano.



### 3. Různé a závěr

- Je třeba vyčkat na jednání vlády ČR dne 31. srpna 2024, která projedná materiál č. 333/24 „Návrh institucionálního ukotvení Agentury pro sociální začleňování a jejího postavení vůči ministerstvům a jiným ústředním orgánům státní správy a územním samosprávným celkům“.
- Plánováno jednání užší skupiny ve složení p. Barbořík, p. Patawa, p. Šimáček, paní Fuková za účelem systémového nastavení řešení komunikace z oblasti bezpečnosti v regionech. Vznikne schéma pro postup řešení krizových situací.
- Nabídka realizace workshopu Akutní komunikace – komunikační systém mimořádných událostí a krizových situací (KRIT MV ČR).
- Není zřejmé, nakolik ASZ pomáhá Romům, je potřeba aby byla k dispozici indikátorová soustava, kolik Romů bylo podpořeno v rámci činnosti ASZ.
- Je třeba vydefinovat, jakou funkci bude Monitorovací výbor v budoucnosti mít (rozhoda nad jeho působením).
- Navrhnout profil člena Monitorovacího výboru (do diskuse zapojit orgány státní správy, relevantní instituce a další členy, kteří mají vliv na práci ASZ).
- ASZ se chce na Monitorovací výbor spoléhat, Výbor má poskytovat radu a být ASZ nápomocen věcně i administrativně.

Zapsala: Mgr. Iva Satrapová, tajemnice Výboru